

Sodelovanje zdravstva, zdravstvenikov in pacientov v varnosti sistema in oskrbe

Božidar Voljč

Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko

Narava zdravstvene varnosti

- Neločljivo povezana s kakovostjo
- Nihanje med pozitivno in negativno podobo
- Pozitivne vrednote varnosti: časovna ustreznost, učinkovitost, pravičnost, v bolnika usmerjene aktivnosti
- Posledice neustrezne varnosti: smrt, bolezen, invalidnost, nezadovoljstvo

Mitchell P.H. Defining Patient Safety and Quality Care <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK2681>

Varnost v zdravstveni politiki

- Vzdrževanje in krepitev kakovostnega in varnega zdravstva
- Javno-zdravstvene preventivne in organizacijske usmeritve, zakonodaja, ki vključuje varnost bolnikov in družbe
- Potreba po enovitih sistemih kakovosti po posameznih zdravstvenih področjih

- Kakovostna oskrba sproti registrira in korigira kritične dogodke
- Opredeljuje tveganja in posreduje informacije
- Poročila zdravstvenih ustanov z uvedenim sistemom kakovosti
- Na ravni bolnikov: poročila varuhov bolnikovih pravic

Ključni pogoj za varno in kakovostno zdravstvo

- Na vseh področjih zdravstva je za njegovo varno in kakovostno delovanje potrebno zadostno število ustrezno izobraženega in usposobljenega zdravstvenega kadra
- Osnovna kadrovska naloga vodstev vseh zdravstvenih ustanov

Usposabljanje (opolnomočenje) bolnikov

- Sodelovanje osveščenih, zainteresiranih in poučenih bolnikov oziroma posameznikov pri oblikovanju in izvajanju zdravljenja
- Boljša zdravstvena oskrba za posameznike in družbo
- Aktivno in kakovostno življenje z boleznijo
- Učinkovita samooskrba (KNB!), adherenca pri jemanju zdravil in nadzoru nad interakcijami (polifarmacija!)
- Lažje uresničevanje javno-zdravstvenih ciljev
- Ne zatirati iniciativ bolnikov
- Kakovost? Jönköping, boljša učinkovitost, izkoriščenost, ročnost, varnost (Oxford Textbook of Global Public Health, 6. izdaja, stran 1569)

Zdravniki in usposabljanje bolnikov

- Dvoje vrednot zdravniškega poklica:
Primum nil nocere, Aegroti salus suprema lex!
- Načela za ocenjevanje zdravniškega dela: koristnost, neškodljivost (varnost), avtonomija bolnikov, pravičnost
- Praktične vrednote zdravniškega (zdravstvenega) dela: učinkovitost, znanje, ročnost (prilagodljivost), varnost

Ovire za usposabljanje bolnikov

- Doživljanje bolnikov v preobremenjenosti
- Problem, breme ali zdravstvene pomoči potrebni posamezniki
- Izključevanje, aroganca, vzvišenost
- Koliko časa se lahko nameni posameznemu bolniku?
- Dolžnost razumljivih pojasnil in vključevanja bolnikov kot dodatno breme z ozirom na različnost bolnikov

*

- Kdaj usposabljati, kje, kdo, kako?
- Vloga vseh profilov v primarnem zdravstvu, lokalnih skupnosti, nevladnih organizacij

**Kako daleč smo z ozirom na vse naštetu
z varnostjo bolnikov v Sloveniji?**